

REGULAMENT**de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000
privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală****CAPITOLUL I****Dispoziții generale**

Art. 1. — Activitatea de medicină legală se desfășoară în conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 21 ianuarie 2000, ale prezentului regulament și ale Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale, aprobate prin Ordinul ministrului justiției și al ministrului sănătății nr. 1.134/C/255/2000.

Art. 2. — (1) Activitatea de medicină legală se realizează de medici legiști, încadrați în instituțiile de medicină legală.

(2) La efectuarea expertizelor, examinărilor, constatărilor sau a altor lucrări medico-legale pot participa, dacă este necesar, și alți specialiști cu studii superioare, cum sunt: medici specialiști, farmaciști, toxicologi, chimiști, biologi, psihiatri, psihologi și alte persoane atestate ca experți, în cadrul și pe durata funcționării lor în instituțiile de medicină legală.

Art. 3. — Activitatea de medicină legală se desfășoară cu respectarea principiului independenței și al imparțialității medicilor legiști.

CAPITOLUL II**Organizarea instituțiilor de medicină legală**

Art. 4. — (1) Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București este unitate cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Sănătății. Conducerea institutului se asigură de un director general, numit prin ordin al ministrului sănătății. Pe lângă directorul general funcționează un consiliu consultativ din care fac parte directorul medical, directorul economic, consilierul juridic, precum și conducătorii laboratoarelor.

(2) În cadrul Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București se organizează laboratoare, servicii și birouri. Structura organizatorică se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.

Art. 5. — (1) Pe lângă Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București funcționează Comisia superioară medico-legală, cu sediul în acest institut.

(2) În cadrul institutelor de medicină legală din centrele medicale universitare, denumite în continuare *institute de medicină legală*, precum și în cadrul Institutului de Medicină

Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București funcționează comisii de avizare și control al actelor medico-legale.

Art. 6. — La sediul Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București își desfășoară activitatea Consiliul superior de medicină legală.

Art. 7. — (1) Filialele Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București din centrele medicale universitare se reorganizează ca institute de medicină legală, unități cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Sănătății.

(2) Institutele de medicină legală sunt conduse de un director, numit prin ordin al ministrului sănătății, pe bază de concurs, conform legii. Pe lângă director funcționează un consiliu consultativ, din care fac parte șefii de laboratoare, de servicii sau de birouri.

(3) În cadrul institutelor de medicină legală se organizează laboratoare, servicii și birouri. Structura organizatorică se aprobă prin ordin al ministrului sănătății, la propunerea Consiliului superior de medicină legală.

(4) În cadrul institutelor de medicină legală funcționează comisii de avizare și control al actelor medico-legale.

(5) Institutele de medicină legală colaborează cu catedrele de medicină legală din unitățile de învățământ superior, în vederea asigurării mijloacelor materiale și umane necesare în procesul de învățământ superior medical și juridic.

Art. 8. — (1) Directorul general al Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală au următoarele atribuții principale:

a) reprezintă institutele de medicină legală în fața autorităților publice și a celorlalte persoane juridice și fizice;

b) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității de asistență medico-legală, conform competenței sale teritoriale;

c) dispune formarea de comisii de expertiză, potrivit legii;

d) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatățile medico-legale.

(2) Directorul general al Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București și directorii institutelor de medicină legală pot participa, în limitele competenței institutului de medicină legală, la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.

Art. 9. — Competența teritorială a institutelor de medicină legală este următoarea:

a) Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București deservește municipiul București și județele Argeș, Brașov, Buzău, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Tulcea, Vâlcea, Ilfov și Teleorman;

b) Institutul de Medicină Legală din Cluj-Napoca, județul Cluj, deservește județele Alba, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj și Sibiu;

c) Institutul de Medicină Legală din Iași, județul Iași, deservește județele Bacău, Botoșani, Brăila, Galați, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea;

d) Institutul de Medicină Legală din Timișoara, județul Timiș, deservește județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș și Bihor;

e) Institutul de Medicină Legală din Târgu Mureș, județul Mureș, deservește județele Covasna, Harghita și Mureș;

f) Institutul de Medicină Legală din Craiova, județul Dolj, deservește județele Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt.

Art. 10. — (1) Serviciile de medicină legală se înființează în fiecare județ, având sediul în localitatea reședință de județ, și sunt conduse de un medic legist șef, numit de directorul direcției județene de sănătate publică, în condițiile legii.

(2) Serviciile de medicină legală județene sunt unități fără personalitate juridică în subordinea direcțiilor județene de sănătate publică, iar din punct de vedere științific și metodologic sunt coordonate de institutul de medicină legală în a cărui competență teritorială intră potrivit art. 9.

(3) În funcție de volumul de activitate, în structura serviciilor de medicină legală județene se pot înființa, prin hotărâre a direcției județene de sănătate publică, cu avizul institutului de medicină legală competent, laboratoare de specialitate cum ar fi cele de histopatologie, toxicologie, biocriminalistică sau psihiatrie medico-legală.

(4) Serviciile de medicină legală județene pot avea în structura lor cabinete de medicină legală cu sediul în orașe sau municipii care nu sunt reședință de județ.

Art. 11. — (1) Medicul legist șef are următoarele atribuții principale:

a) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității serviciului de medicină legală sau a cabinetului de medicină legală;

b) dispune formarea comisiilor de expertiză lărgite cu cadre de specialitate în cazul expertizelor medico-legale psihiatrice, al celor privind acordarea asistenței medicale necorespunzătoare, amânarea sau întreruperea executării pedepsei, precum și în orice alte cazuri justificate;

c) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatările medico-

legale efectuate de medicii legiști din serviciul de medicină legală respectiv;

d) dispune trimiterea lucrărilor de medicină legală pe care, din punct de vedere tehnic, nu le poate efectua, institutului de medicină legală competent;

e) supraveghează expertizele medico-legale în cazurile privind infracțiunile de omucidere, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte și participă, în mod obligatoriu, la efectuarea expertizelor în cazul sesizărilor privind acordarea asistenței medicale necorespunzătoare;

f) reprezintă serviciul de medicină legală în relațiile acestuia cu autoritățile publice și cu celelalte persoane juridice și fizice.

(2) În caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor medicului legist șef poate delega exercitarea atribuțiilor ce îi revin unui alt medic legist din cadrul serviciului de medicină legală sau de la cabinetul de medicină legală pe care îl conduce.

(3) Medicul legist șef, în limitele competenței serviciului de medicină legală, poate participa la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.

Art. 12. — (1) Medicul șef de laborator de specialitate are următoarele atribuții principale:

a) organizează, îndrumă și controlează buna desfășurare a activității laboratorului de care răspunde;

b) repartizează expertizele în funcție de complexitatea și dificultatea acestora, corespunzător nivelului de competență al medicilor din subordine;

c) supraveghează și controlează din punct de vedere științific și metodologic expertizele și constatările medico-legale efectuate de medicii legiști din subordine;

d) supraveghează expertizele medico-legale în cazurile privind infracțiunile de omucidere, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte și participă, în mod obligatoriu, la efectuarea expertizelor privind sesizările de acordare a asistenței medicale necorespunzătoare;

e) participă la lucrările comisiei care efectuează o nouă expertiză.

(2) În caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor medicului șef de laborator de specialitate poate delega exercitarea atribuțiilor ce îi revin unui alt medic legist din laboratorul pe care îl conduce.

CAPITOLUL III

Activitatea instituțiilor sanitare de medicină legală și a altor structuri cu atribuții în domeniul medicinei legale

A. Cabinetele de medicină legală

Art. 13. — (1) Pentru efectuarea expertizelor și constatările medico-legale în localitățile în care funcționează

cabinete de medicină legală organele judiciare sau alte persoane fizice ori juridice se adresează acestora. În celelalte cazuri de expertiză sau de constatare organele judiciare sau alte persoane fizice ori juridice se adresează serviciului de medicină legală județean, cu respectarea competenței teritoriale și a ierarhiei competenței profesionale.

(2) Pentru efectuarea unei noi expertize organele judiciare se adresează, după caz, serviciului de medicină legală județean sau institutului de medicină legală competent, potrivit prezentului regulament.

B. Serviciile de medicină legală

Art. 14. — (1) Serviciile de medicină legală județene, în conformitate cu competența lor teritorială, sunt abilitate să efectueze expertize, examinări, constatări sau alte lucrări medico-legale și complementare, la solicitarea organelor judiciare competente sau a altor persoane fizice ori juridice.

(2) Serviciile de medicină legală județene efectuează examinările complementare conform dotării tehnice de care dispun.

C. Institutele de medicină legală

Art. 15. — Institutele de medicină legală sunt abilitate să efectueze lucrări medico-legale, după cum urmează:

a) autopsii, în situațiile prevăzute de lege, inclusiv autopsierea sau reautopsierea cadavrelor exhumate, identificarea pe material fotografic, expertiza antropologică pe elemente de cadavru sau de schelet;

b) constatări și expertize medico-legale, în cazurile care depășesc nivelul de competență al serviciilor de medicină legală județene sau când acestea își declină competența, din motive temeinice, în efectuarea acestora;

c) o nouă expertiză medico-legală, în cadrul unei comisii de expertiză, astfel: expertize medico-legale traumatologice în cazuri de omor, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, vătămări corporale grave, expertize medico-legale psihiatrice în materie penală și civilă, expertize în vederea amânării sau întreruperii executării pedepsei pe motive medicale, expertize în cazuri de acordare necorespunzătoare a asistenței medicale, expertiza medico-legală pentru evaluarea infirmității sau a incapacității de muncă determinate de afecțiuni traumatice, expertiza medico-legală a persoanelor în vederea autorizării deținerii și folosirii armelor și munițiilor, expertiza medico-legală a persoanelor pentru evaluarea capacității de conducere auto;

d) expertize biocriminalistice pe corpurile delictive, precum expertiza petelor de sânge, de spermă și a firului de păr;

e) expertiza criminalistică traseologică, cum ar fi factorii suplimentari ai împușcării;

f) expertiza filiației: expertiza perioadei de concepție, a potenței și a capacității de procreare, expertiza comparativă antropometrică în diagnosticul filiației, expertiza filiației prin metode serologice, HLA sau ADN;

g) expertize toxicologice.

Art. 16. — (1) Lucrările constând în cercetarea la fața locului și ridicarea cadavrului, autopsii urgente, cercetarea cazurilor în care există pericolul dispariției unor mijloace de probă sau al schimbării unor situații de fapt se efectuează în regim de permanență.

(2) În institutele de medicină legală permanența se asigură prin ore de gardă, iar la serviciile de medicină legală, prin chemări de la domiciliu ale medicilor.

Art. 17. — (1) În caz de necompetență teritorială instituția de medicină legală își poate declina competența în favoarea celei competente.

(2) În caz de necompetență științifică instituția de medicină legală își declină competența în favoarea instituției ierarhic superioare.

(3) Când două sau mai multe instituții se recunosc competente ori își declină competența, conflictul pozitiv sau negativ de competență se soluționează de instituția de medicină legală ierarhic superioară comună. Când conflictul de competență se ivește între o instituție de medicină legală și Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici” București, soluționarea conflictului revine Consiliului superior de medicină legală.

Art. 18. — Instituțiile de medicină legală pot să refuze efectuarea unei expertize, examinări, constatări sau a altei lucrări medico-legale în cazul în care nu se asigură informațiile medicale solicitate, accesul la materialul dosarului necesar în vederea efectuării acesteia, examinarea nemijlocită a persoanei ori dacă nu sunt asigurate condițiile tehnice pentru efectuarea acesteia.

D. Comisiile de avizare și control al actelor medico-legale

Art. 19. — (1) Comisiile de avizare și control al actelor medico-legale, care funcționează în cadrul institutelor de medicină legală, verifică, evaluează, analizează și avizează din punct de vedere științific conținutul și concluziile diverselor acte medico-legale realizate de serviciile de medicină legală județene, conform competenței teritoriale.

(2) Avizarea se solicită de organele de urmărire penală și de instanțele de judecată, în condițiile legii, ori se realizează din oficiu în cazul noilor expertize medico-legale, înainte ca actele noilor expertize să fie transmise organelor de urmărire penală sau instanțelor judecătorești.

Art. 20. — Organele judiciare care solicită avizul comisiei de avizare și control al actelor medico-legale sunt

obligate să pună la dispoziție acesteia toate documentele medicale și medico-legale existente în dosarul cauzei, însoțite de o adresă de înaintare care cuprinde un scurt istoric al faptei, precum și întrebările la care se așteaptă un răspuns prin avizul comisiei de avizare și control.

Art. 21. — (1) În cazul în care concluziile expertizei medico-legale sunt contradictorii, comisia de avizare și control se pronunță asupra acestora, putând formula anumite precizări sau completări.

(2) În cazul în care concluziile actelor medico-legale nu pot fi avizate, comisia de avizare și control recomandă fie refacerea parțială sau totală a acestora, fie efectuarea unei noi expertize.

Art. 22. — (1) După obținerea avizului comisiei de avizare și control se poate solicita efectuarea unor noi expertize medico-legale de către unitățile medico-legale ierarhic inferioare acesteia numai în cazul în care comisia de avizare și control a recomandat explicit acest lucru sau dacă au apărut date noi medicale ori de anchetă, inexistente la data expertizelor anterioare.

(2) Avizele comisiei de avizare și control se trimit solicitanților în termen de cel mult 30 de zile de la data cererii, dar numai după achitarea contravalorii expertizei, și se comunică instituțiilor de medicină legală care s-au pronunțat în cauza respectivă.

E. Comisia superioară medico-legală

Art. 23. — Comisia superioară medico-legală funcționează pe lângă Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici“ București, reprezentând autoritatea științifică supremă în domeniul medicinei legale, care verifică, evaluează, analizează și avizează din punct de vedere științific, la cererea organelor judiciare, conținutul și concluziile diverselor acte medico-legale.

Art. 24. — (1) Componenta nominală a Comisiei superioare medico-legale, precum și lista cuprinzând specialiștii care pot fi cooptați la lucrările acesteia se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.

(2) Ședințele Comisiei superioare medico-legale se pot desfășura dacă se întrunește majoritatea membrilor.

Art. 25. — Organele judiciare care solicită avizul Comisiei superioare medico-legale sunt obligate să îi pună la dispoziție toate actele medicale și medico-legale din dosar, însoțite de o adresă de înaintare care să cuprindă un scurt istoric al faptei, precum și întrebările, formulate clar, la care trebuie să răspundă în aviz.

Art. 26. — (1) Comisia superioară medico-legală se poate pronunța, verificând și avizând din punct de vedere științific, și în situațiile în care au fost efectuate noi exper-

tize sau au fost date avize de către comisiile de avizare și control al actelor medico-legale competente teritorial.

(2) Comisia superioară medico-legală nu efectuează examinări pe persoane, iar dacă membrii comisiei consideră necesară examinarea persoanei, recomandă efectuarea unei noi expertize medico-legale, urmând ca ulterior concluziile acesteia să fie supuse avizării Comisiei superioare medico-legale.

Art. 27. — (1) În cazul în care Comisia superioară medico-legală constată existența unor concluzii contradictorii între prima expertiză și cea ulterioară sau ale altor acte medico-legale, aceasta poate aviza, în totalitate sau parțial, concluziile uneia dintre ele, putând formula anumite precizări sau completări.

(2) În cazul în care concluziile actelor medico-legale nu pot fi avizate, Comisia superioară medico-legală recomandă refacerea totală sau parțială a lucrărilor, formulând propuneri în acest sens sau concluzii proprii.

(3) În cazul în care se constată deficiențe în redactare sau abateri privind metodologia întocmirii unor acte medico-legale, Comisia superioară medico-legală poate dispune refacerea parțială sau totală a acestora.

Art. 28. — (1) În cazul în care Comisia superioară medico-legală a eliberat un aviz, organele judiciare nu pot solicita efectuarea altor expertize medico-legale unor unități medico-legale ierarhic subordonate acesteia decât dacă au apărut date noi medicale sau de anchetă. În acest caz efectuarea expertizei medico-legale este de competența Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici“ București.

(2) Avizul Comisiei superioare medico-legale se trimite solicitantului în termen de cel mult 40 de zile de la data cererii și numai după achitarea contravalorii prestației medico-legale. Avizul se comunică și instituțiilor de medicină legală care s-au pronunțat în cauza respectivă.

F. Consiliul superior de medicină legală

Art. 29. — Consiliul superior de medicină legală își exercită atribuția de coordonare științifică și metodologică a activității de medicină legală prin:

a) acreditarea noilor metode de cercetare științifică, care urmează să fie aplicate în practică, elaborând în acest scop protocoale de verificare experimentală și standardizare;

b) elaborarea și adoptarea normelor metodologice ale expertizelor medico-legale, pe care le reactualizează periodic în funcție de progresul tehnico-științific;

c) convocarea anuală de reuniuni cu medicii legiști pentru a analiza expertizele controversate și a prelucra modificările normelor metodologice elaborate.

G. Comisiile mixte

Art. 30. — (1) În vederea asigurării bunei desfășurări a activității de medicină legală, prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției se constituie comisii mixte, formate din medici și personal de specialitate din cadrul Ministerului Justiției, care să verifice modul de efectuare a lucrărilor medico-legale.

(2) Comisiile mixte se constituie ori de câte ori există indicii cu privire la săvârșirea unor abateri grave în efectuarea lucrărilor medico-legale și ministrul justiției ori ministrul sănătății solicită efectuarea unor verificări de către acestea.

Art. 31. — (1) Comisiile mixte verifică dacă lucrările medico-legale au fost efectuate cu respectarea dispozițiilor legale în domeniu. Fiecare verificare este finalizată într-un raport scris.

(2) În cazul în care, în urma verificărilor efectuate, comisiile mixte apreciază că au fost încălcate unele dispoziții legale, acestea sesizează, după caz, organele judiciare sau structurile competente ale Colegiului Medicilor din România.

CAPITOLUL IV

Expertii medico-legali

Art. 32. — (1) Constatările medico-legale se efectuează de medici legiști, iar expertizele se efectuează de medici legiști care au calitatea de expert oficial desemnați de conducerea institutelor de medicină legală și a serviciilor de medicină legală județene.

(2) La efectuarea expertizelor medico-legale realizate de experții oficiali pot participa experți numiți de organele judiciare, la cererea părților, dintre cei înscriși pe lista întocmită de institutele de medicină legală, cu avizul Consiliului superior de medicină legală.

Art. 33. — (1) Experții numiți de organele judiciare la cererea părților pot asista la lucrări și la examinarea persoanei, pot solicita investigații complementare, iar în cazul expertizei pe documente pot lucra individual, în paralel cu experții oficiali.

(2) Obiecțiile și contribuția experților numiți de organele judiciare la cererea părților se consemnează în raportul medico-legal.

(3) În cazul în care experții numiți de organele judiciare la cererea părților asistă experții oficiali, prezența acestora se consemnează în partea introductivă a raportului medico-legal.

(4) Experții numiți de instanță la cererea părților au acces numai la datele medicale și medico-legale din dosarul de urmărire penală, respectiv al instanței. Accesul la datele din arhivele instituțiilor medico-legale se poate face

numai cu acordul scris al conducătorului instituției medico-legale.

Art. 34. — (1) Poate fi expert medico-legal persoana care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este cetățean român și cunoaște limba română;
- b) are capacitate de exercițiu deplină;
- c) este licențiat al unei instituții de învățământ universitar medical, în condițiile legii;
- d) a absolvit cursuri postuniversitare de specializare în medicină legală;
- e) practică în mod curent această specialitate;
- f) nu a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei;
- g) este atestat în calitatea de expert medico-legal de către Consiliul superior de medicină legală.

(2) Criteriile de atestare în calitatea de expert medico-legal, precum și condițiile de suspendare sau de retragere a calității de expert medico-legal se elaborează de Consiliul superior de medicină legală și se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.

(3) Calitatea de expert medico-legal se evaluează anual de Consiliul superior de medicină legală, acesta putând suspenda sau retrage această calitate, după caz.

(4) Neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile prevăzute la alin. (1) de către persoana care are calitatea de expert medico-legal determină retragerea acestei calități. Începerea urmăririi penale împotriva expertului medico-legal pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei atrage suspendarea.

Art. 35. — (1) Medicul legist care a eliberat un certificat medico-legal nu mai poate participa la redactarea unui raport de expertiză sau la efectuarea unei noi expertize medico-legale în același caz.

(2) În cazul în care medicul legist este împiedicat, din motive justificate, să efectueze lucrarea solicitată, el comunică în scris acest lucru, arătând motivele, de îndată, instituției de medicină legală competente, în vederea desemnării unei alte persoane de specialitate.

(3) Medicii rezidenți în specialitatea medicină legală nu pot semna acte medico-legale.

Art. 36. — Nu poate fi numit de organele judiciare la cererea părților să participe la efectuarea expertizei:

- a) expertul care a fost desemnat oficial să efectueze expertiza în cauză;
- b) expertul care a fost martor în aceeași cauză;
- c) expertul care a declarat că se abține, aflându-se într-un caz de incompatibilitate, ori care a fost recuzat.

Art. 37. — (1) În cazul în care, în decursul efectuării expertizei sau al constatării medico-legale, medicul legist constată și alte aspecte cu implicații medico-legale deosebite de cele ce formează obiectul lucrării, el solicită organelor judiciare modificarea sau completarea obiectului acesteia.

(2) De asemenea, în cazul în care, în decursul examinărilor medico-legale efectuate la cererea persoanelor interesate, medicul legist ia cunoștință de elemente medico-legale care constituie indiciile unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, el consemnează aceste fapte în actele medico-legale și le aduce la cunoștință organelor judiciare competente.

Art. 38. — (1) În cazul în care medicul legist consideră necesară consultarea documentelor medicale, respectiv medico-legale, aflate la dosar sau a altor documente necesare pentru efectuarea lucrării medico-legale, el poate solicita organelor judiciare competente acest lucru.

(2) În cazul în care pentru efectuarea expertizei solicitate se impune examinarea persoanei sau efectuarea unor investigații medicale de specialitate, medicul legist poate solicita organelor judiciare competente să dispună efectuarea acestor examinări.

Art. 39. — (1) Medicul legist este obligat să păstreze secretul profesional și de serviciu în privința lucrărilor medico-legale efectuate. El poate folosi materialul documentar privind lucrările medico-legale, în vederea redactării unor comunicări și lucrări științifice, numai după soluționarea definitivă a cauzei, în condițiile legii.

(2) Comunicarea rezultatelor expertizei și/sau lucrării medico-legale unor persoane, instituții sau organizații interesate se poate face în cursul procesului penal numai cu aprobarea organului judiciar care a solicitat efectuarea acesteia.

(3) Instituțiile de medicină legală au obligația să pună la dispoziție organelor competente ale Colegiului Medicilor din România actele medico-legale necesare în vederea judecării litigiilor și abaterilor deontologice și disciplinare ale medicilor legiști.

CAPITOLUL V

Relațiile instituțiilor de medicină legală cu alte unități sanitare

Art. 40. — Unitățile sanitare, la cerere, sprijină efectuarea expertizelor, a constatărilor sau a altor lucrări medico-legale, prin consulturi de specialitate și investigații paraclinice. Aceste activități pot fi asigurate și de unități medico-sanitare private, pe bază de contract, în condițiile legii.

Art. 41. — (1) Consulturile solicitate de instituțiile medico-legale se efectuează, în mod obligatoriu, de un medic specialist sau primar.

(2) Rezultatele se consemnează într-un document medical.

Art. 42. — (1) Unitățile sanitare sunt obligate să pună la dispoziție instituțiilor medico-legale, la cererea scrisă a acestora: copii lizibile de pe documente medicale, extrase din registrele de consultații, copii integrale lizibile de pe fișele de observație clinică cuprinzând evoluția clinică, tratamentul, rezultatele investigațiilor paraclinice, protocoalele operatorii, sau să permită accesul expertului desemnat la orice documente medicale privind cazurile cercetate. Unitățile medicale au obligația să pună la dispoziție instituțiilor medico-legale, la cererea acestora, și documentul original al oricărei investigații efectuate, ținând evidența strictă a acestora și păstrând o copie în locul originalului.

(2) Documentele se arhivează de către instituțiile de medicină legală fără termen limită de păstrare a acestora.

(3) Copiile de pe documentele medicale prevăzute la alin. (1) trebuie să fie lizibile, să poarte mențiunea „conform cu originalul“, semnătura și parafa medicului responsabil.

Art. 43. — Conducătorul unității sanitare are obligația să instruiască personalul din subordine ca, în cauzele care implică și o cercetare medico-legală, leziunile traumatiche să fie descrise după regulile semiologiei medico-legale, în mod detaliat, în documentele spitalicești, cum ar fi: registre de consultații, foi de observații și altele.

Art. 44. — (1) În cazuri urgente, când constatarea medico-legală nu poate fi amânată deoarece există pericolul dispariției probelor, unitățile sanitare sunt obligate să colaboreze la soluționarea acestora.

(2) Paza și conservarea probelor se asigură de organele de cercetare penală, conform legii.

CAPITOLUL VI

Plata lucrărilor medico-legale

Art. 45. — Achitarea contravalorii expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale, potrivit tarifelor stabilite prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției, se poate efectua:

- a) în numerar, la casieria instituțiilor de medicină legală;
- b) prin ordin de plată sau prin vărsământ direct în contul instituției de medicină legală.

Art. 46. — În cazurile în care pentru efectuarea lucrării medico-legale solicitate sunt necesare investigații suplimentare, clinice sau paraclinice, efectuate în cadrul instituțiilor de medicină legală, după efectuarea acestora se comunică

prin borderou costul final al lucrării, în conformitate cu tarifele oficiale, iar lucrarea nu se eliberează decât după efectuarea plății.

Art. 47. — (1) În cazurile în care pentru efectuarea lucrării medico-legale solicitate sunt necesare investigații suplimentare, clinice sau paraclinice, efectuate în cadrul altor unități sanitare decât instituțiile medico-legale, solicitantul este informat cu privire la faptul că investigațiile suplimentare se efectuează contra cost, iar după efectuarea acestora i se comunică prin borderou costul final al expertizei, cu decont defalcat.

(2) Decontarea cheltuielilor prevăzute la alin. (1) poate fi făcută individual sau pe baza unor borderouri lunare cuprinzând suma tuturor cheltuielilor efectuate la cererea organelor judiciare de către unitățile sanitare și transmise spre decontare institutelor sau serviciilor de medicină legală. Decontarea acestor cheltuieli se face imediat, fără a depăși circuitul bancar de 3 zile sau, dacă unitățile respective se află în altă localitate, de 6 zile.

Art. 48. — Plata lucrărilor medico-legale efectuate la cererea persoanelor fizice se face la casieriile instituțiilor de medicină legală.

Art. 49. — (1) Prestațiile medico-legale solicitate de cetățeni străini aparținând statelor cu care România a încheiat acorduri de reciprocitate în domeniu se efectuează în conformitate cu prevederile acestor acorduri.

(2) În cazul în care cetățenii străini nu provin din țări cu care România a încheiat acorduri de reciprocitate, prestațiile medico-legale se efectuează contra cost, în baza tarifelor stabilite prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului justiției.

Art. 50. — Serviciile de medicină legală județene din subordinea direcțiilor județene de sănătate publică defalchează costurile lucrărilor medico-legale după cum urmează:

a) contravaloarea constatărilor și expertizelor care nu necesită colaborarea institutului de medicină legală competent sau a Institutului de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici“ București se varsă integral în contul acestora;

b) contravaloarea investigațiilor complementare, clinice sau paraclinice, a avizelor comisiilor de avizare și control, precum și a oricăror alte lucrări medico-legale efectuate, parțial sau total, în cadrul altor instituții de medicină legală se varsă în contul unităților prestatoare de către unitatea care eliberează lucrarea și încasează contravaloarea totală.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL JUSTIȚIEI
Nr. 1.134/C/25 mai 2000

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
Nr. 255/4 aprilie 2000

ORDIN

pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale

Ministru de stat, ministrul justiției, și ministru de stat, ministrul sănătății, având în vedere prevederile art. 31 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 21 ianuarie 2000,

în conformitate cu dispozițiile art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 65/1997 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 244/1997 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările ulterioare, emit următorul ordin:

Articol unic. — Se aprobă Normele procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

p. Ministru de stat, ministrul justiției,
Flavius Baias,
secretar de stat

Ministru de stat, ministrul sănătății,
Hajdú Gábor

NORMELE PROCEDURALE**privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale****SECȚIUNEA 1****Dispoziții generale**

Art. 1. — Instituțiile de medicină legală își organizează activitatea și funcționează în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală, ale Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774/2000, și ale prezentului ordin.

Art. 2. — (1) Instituțiile de medicină legală asigură servicii de medicină legală în mod permanent, printr-un program de activitate menit să asigure accesibilitate — zi și noapte —, precum și printr-un program de lucru cu publicul pentru zilele de lucru.

(2) Lucrările constând în cercetarea la fața locului și ridicarea cadavrului, autopsii urgente, cercetarea cazurilor în care există pericolul dispariției unor mijloace de probă sau schimbarea unor situații de fapt se efectuează în regim de permanență.

(3) Programul de permanență se asigură prin ore de gardă în institutele de medicină legală din centrele medicale universitare, denumite în continuare *institute de medicină legală*, și în serviciile de medicină legală județene sau prin chemări de la domiciliu ale medicilor în serviciile de medicină legală unde nu se pot organiza ore de gardă.

(4) Programul de permanență prin chemări de la domiciliu ale medicilor se comunică organelor de urmărire penală, iar programul de lucru cu publicul se afișează la loc vizibil în instituțiile de medicină legală.

Art. 3. — Constatările și expertizele medico-legale se efectuează pe baza principiului metodologiei unitare și al nerestricționării accesului medicului legist la informația medicală.

Art. 4. — Constatările și expertizele medico-legale se efectuează după o metodologie unitară stabilită de Consiliul superior de medicină legală și Ministerul Sănătății, în conformitate cu prevederile art. 13 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală.

Art. 5. — Medicii legiști au obligația să păstreze secretul de serviciu și să asigure protecția informațiilor, în conformitate cu normele deontologiei profesionale. În scopul îndeplinirii acestei obligații medicii legiști:

a) aduc la cunoștință persoanelor interesate rezultatul lucrărilor medico-legale numai în cazul în care prin aceasta nu se aduce atingere activității de urmărire penală;

b) păstrează secretul în ceea ce privește lucrările și constatările pe care le efectuează, putând folosi materialul documentar al lucrărilor medico-legale pentru comunicări sau lucrări științifice numai după soluționarea cauzei.

Art. 6. — Medicii legiști au obligația să respecte principiile deontologiei profesionale și ale eticii medicale. Medicul legist nu poate fi obligat să desfășoare activități profesionale care contravin normelor deontologiei profesionale și ale eticii medicale.

Art. 7. — Medicul legist care a eliberat un certificat medico-legal nu mai poate participa la efectuarea unei noi expertize medico-legale sau la redactarea unui raport de expertiză în aceeași cauză. În această situație sau în alte cazuri de incompatibilitate, precum și ori de câte ori medicul legist este împiedicat, din alte motive justificate, să efectueze lucrarea solicitată el este obligat să comunice de îndată acest fapt, în scris, organului medico-legal competent, pentru a desemna un alt medic legist, arătând și motivele incompatibilității.

Art. 8. — În efectuarea lucrării medico-legale medicul legist sau comisia desemnată are un rol activ constând în:

a) posibilitatea de a solicita extinderea examinării altor aspecte cu implicații medico-legale constatate, deosebite de cele ce formează obiectul lucrării;

b) obligația de a consemna în actele medico-legale elemente medico-legale care constituie indiciile unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, constatate cu ocazia examinărilor medico-legale efectuate la solicitarea persoanelor interesate, și de a le comunica organelor judiciare competente.

SECȚIUNEA 2**Actele medico-legale**

Art. 9. — (1) Actele medico-legale sunt raportul de expertiză, raportul de constatare, certificatul, buletinul de analiză și avizul.

(2) În sensul prezentelor norme:

a) prin *raport de expertiză medico-legală* se înțelege actul întocmit de un expert la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată și care cuprinde datele privind expertiza efectuată. Expertiza medico-legală se efectuează în situațiile prevăzute la art. 116 și 117 din

Codul de procedură penală, precum și la art. 201 din Codul de procedură civilă;

b) prin *raport de constatare medico-legală* se înțelege actul întocmit de medicul legist la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată și care cuprinde date privind constatarea efectuată. Constatarea medico-legală se efectuează în situațiile prevăzute la art. 112 și 114 din Codul de procedură penală;

c) prin *certificat medico-legal* se înțelege actul întocmit de medicul legist la cererea persoanelor interesate și care cuprinde date privind examinarea medico-legală;

d) prin *buletin de analiză* se înțelege actul întocmit de specialiștii instituțiilor de medicină legală sau de persoanele competente din cadrul instituțiilor de medicină legală, la cererea persoanelor interesate, și care cuprinde date privind examenul complementar;

e) prin *aviz medico-legal* se înțelege actul întocmit de Comisia superioară medico-legală, precum și de comisiile de avizare și control al actelor medicale, la solicitarea organelor judiciare, prin care se aprobă conținutul și concluziile actelor medico-legale și se recomandă efectuarea unor noi expertize sau se formulează concluzii proprii.

Art. 10. — (1) La întocmirea actelor medico-legale medicul legist sau comisia desemnată are următoarele obligații:

a) să ia în considerare certificatele, referatele medicale și fișele de observație clinică emise de unități sanitare ale Ministerului Sănătății sau acreditate de acesta;

b) să verifice dacă documentele menționate la lit. a) prezintă următoarele elemente de siguranță: număr de înregistrare, ștampila unității sanitare, semnătura și parafa medicului, care trebuie să menționeze specialitatea și codul medicului, iar în cazul fotocopiilor, mențiunea „conform cu originalul”, atestată de medicul responsabil.

(2) Medicul legist nu poate lua în considerare informații medicale cuprinse în alte tipuri de înscrisuri medicale decât cele prevăzute la alin. (1), cum ar fi bilete de trimitere, rețete, consulturi înscrise pe rețete, concedii medicale, bilete de externare.

Art. 11. — (1) Raportul de expertiză sau de constatare medico-legală cuprinde antetul, ștampila și numărul de înregistrare al instituției de medicină legală în care a fost efectuată și se înregistrează în registrul de evidență.

(2) Copiile de pe raportul de expertiză sau de constatare medico-legală se arhivează pe o perioadă nedeterminată.

(3) Raportul de expertiză sau de constatare medico-legală, precum și certificatul medico-legal se semnează de toți cei care au participat la întocmirea lui. Opiniile

divergente se consemnează în cuprinsul raportului sau al certificatului medico-legal, separat și motivat.

(4) În cazul în care în evoluția leziunilor menționate la prima expertiză apar date medicale noi, complicații sau sechele, actele medico-legale se pot completa sau modifica numai de către medicul legist care a efectuat prima expertiză.

SECȚIUNEA 3

Reguli generale privind examinările medico-legale

Art. 12. — Constatările și expertizele medico-legale constau în:

a) examinări și cercetări privind cadavre umane sau părți din acestea;

b) examinări și cercetări privind produse biologice și cadaverice;

c) examinări și cercetări privind persoane în viață;

d) evaluarea unor lucrări medicale și medico-legale în legătură cu activitatea medico-legală, precum și suplimente de expertiză.

Art. 13. — (1) Examinările și cercetările privind persoane în viață se realizează după verificarea de către medicul legist a identității persoanei pe baza cărții de identitate, a adeverinței temporare de identitate sau a pașaportului, ale cărui serie și număr se menționează în certificatul medico-legal.

(2) În cazul în care persoana examinată nu prezintă actele prevăzute la alin. (1), faptul se menționează în certificatul medico-legal, pentru identificare luându-se impresiunile digitale de la indexul stâng pe documentul prin care se solicită examinarea.

Art. 14. — (1) Persoanele aflate în stare de reținere vor fi examinate în prezența personalului de pază de același sex.

(2) Persoanele minore se examinează în prezența unuia dintre părinți sau a reprezentantului său legal ori, în lipsa acestora, în prezența unui membru major al familiei, de același sex cu minorul.

Art. 15. — Examinările medico-legale în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, se referă la:

a) constatarea virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice în circumstanțe precum constatarea virginității sau deflorării, viol, perversiuni sexuale, obținerea pentru minore a dispensei de vârstă în vederea căsătoriei, precum și constatarea stării obstetricale în cazuri de sarcină, viduitate, avort, naștere, lehuzie;

b) constatarea leziunilor traumatice recente, înainte de dispariția leziunilor externe, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data producerii;

c) constatarea infirmităților și a stărilor de boală consecutive leziunilor traumatice certificate conform lit. b);

d) constatarea capacității psihice, în vederea stabilirii capacității de exercițiu necesare pentru întocmirea unor acte de dispoziție și în cazul bolnavilor netransportabili, cu suferințe evolutiv letale sau aflați în stare gravă în condiții de spitalizare;

e) constatarea stării de sănătate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie.

Art. 16. — Solicitățile de examinare în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, pot fi înaintate de către:

a) persoana în cauză, dacă a împlinit vârsta de 16 ani;

b) părinți, pentru copiii sub vârsta de 16 ani;

c) tutore sau autoritatea tutelară, pentru persoanele puse sub tutelă, precum și de curator, în cazul în care s-a instituit curatela;

d) persoanele care îi îngrijesc pe minori, altele decât cele prevăzute la lit. a), b) și c);

e) directorul unității, pentru persoanele internate în cămine, spitale, internate școlare, precum și în alte asemenea instituții;

f) comandantul locului de deținere, pentru persoanele condamnate, și organul de urmărire penală sau instanța de judecată, pentru persoanele aflate în stare de reținere sau de deținere;

g) orice altă persoană, pentru copiii găsiți, pentru persoanele debile mintal, pentru cei care nu se pot îngriji singuri și nici nu sunt în îngrijirea cuiva;

h) orice persoană juridică, pe bază de contract, pentru asigurării sau angajații săi.

Art. 17. — (1) Prin *examinări complementare* se înțelege activitățile medico-legale care completează lucrarea deja efectuată, precum examene histopatologice, bacteriologice, hematologice, toxicologice, radiologice, biocriminalistice etc. privind piese anatomice, secreții, dejecții, pete, urme, examene ale obiectelor și substanțelor, cercetări experimentale, cercetări medico-legale la locul faptei sau la locul unde s-a aflat cadavrul.

(2) Examinările complementare nu constituie expertize sau constatări medico-legale, indiferent dacă sunt efectuate de medicul legist sau, la cererea acestuia, de alți specialiști din unități sanitare.

Art. 18. — Examinările medico-legale solicitate de persoanele interesate și eliberarea certificatelor medico-legale

se efectuează la sediul instituțiilor de medicină legală. Certificatul medico-legal se eliberează persoanei examinate în termen de maximum 7 zile de la examinare sau de la depunerea rezultatelor examenelor clinice și paraclinice indicate de medicul examinator.

Art. 19. — (1) Examinările medico-legale dispuse de instanțele de judecată sau de organele de urmărire penală se efectuează de regulă la sediul instituțiilor de medicină legală sau, în caz de urgență, la sediul unităților sanitare unde persoana implicată se află imobilizată.

(2) Examinarea la domiciliul sau la reședința persoanei examinate se poate aproba, în mod excepțional, de conducătorul instituției de medicină legală.

Art. 20. — (1) Rezultatele examinărilor, finalizate într-un raport de expertiză sau constatare medico-legală, după caz, se expediază organului care a dispus examinarea, în termen de 7 zile de la examinarea persoanei sau de la depunerea documentelor necesare pentru întocmirea lucrării, cum ar fi: acte medicale de la dosar, filme radiologice sau examinări clinice ori paraclinice indicate de medicul examinator.

(2) În situația în care expertiza se efectuează de către o comisie, termenul de expediere este de 10 zile.

Art. 21. — În cazul în care organele în drept solicită concluzii imediat, în mod excepțional, după efectuarea unei lucrări medico-legale, instituția de medicină legală înaintează informațiile solicitate, sub formă de constatări preliminare, de îndată sau în cel mult 72 de ore de la solicitare. Constatările preliminare nu au caracter de concluzii și se referă numai la elementele obiective rezultate din lucrările efectuate până în acel moment, pe baza materialelor avute la dispoziție.

Art. 22. — (1) Organele judiciare care dispun efectuarea unor constatări sau expertize medico-legale se adresează în scris instituției de medicină legală competente.

(2) Documentul prin care se solicită efectuarea constatării sau expertizei medico-legale va cuprinde:

a) datele de identificare a subiectului sau obiectului asupra căruia urmează să se efectueze lucrarea;

b) tipul expertizei sau constatării medico-legale;

c) întrebările la care medicul legist trebuie să răspundă;

d) materialele și datele care sunt puse la dispoziție medicilor legiști;

e) caracterul de urgență și termenul sugerat pentru efectuarea lucrării.

(3) În cazul expertizei psihiatrice și al avizelor solicitate comisiei superioare sau comisiilor de avizare și control al actelor medico-legale se înaintează obligatoriu materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei.

(4) În cazul în care sunt numiți și experți care reprezintă părțile interesate, se menționează datele de identitate ale acestora, pentru ca experții oficiali să îi poată contacta în vederea efectuării lucrărilor.

Art. 23. — După recepționarea solicitării conducătorul unității de medicină legală desemnează în scris, de îndată, medicul legist sau comisia care urmează să efectueze lucrarea și comunică organelor judiciare cheltuielile pentru efectuarea lucrărilor.

Art. 24. — (1) În cazul în care medicul legist consideră necesar, el poate solicita organelor judiciare care au cerut constatarea sau expertiza medico-legală să îi pună la dispoziție materialul dosarului, necesar pentru efectuarea acestora.

(2) Dacă medicul legist consideră necesară examinarea persoanei sau efectuarea unor investigații medicale de specialitate, el poate solicita, potrivit dispozițiilor legale, organelor judiciare care au cerut efectuarea constatării sau a expertizei să dispună în consecință.

(3) În cazuri excepționale expertiza medico-legală se poate efectua numai pe baza documentelor medicale ori medico-legale.

(4) În cazul refacerii totale sau parțiale a examinărilor clinice sau paraclinice, al verificării datelor cuprinse în documente sau lucrări, precum și al oricăror alte analize și cercetări științifice necesare, medicul legist sau comisia de expertiză examinează persoanele în cauză.

Art. 25. — În cazul în care instituțiile sanitare refuză nejustificat punerea la dispoziție a informațiilor solicitate sau examinarea nemijlocită a persoanei, instituțiile de medicină legală comunică organului judiciar care a dispus efectuarea expertizei punerea în imposibilitate de efectuare a lucrării solicitate.

SECȚIUNEA 4

Constatarea și expertiza medico-legală referitoare la persoane în viață

Art. 26. — Constatarea și expertiza medico-legală referitoare la persoane în viață, efectuate la cererea organelor judiciare, constau în examinări clinice și complementare radiologice, hematologice, serologice, bacteriologice, antropologice, dermatologice, genetice și altele, putând avea ca obiect:

a) constatarea sexului, virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice, precum și a elementelor necesare pentru stabilirea filiației;

b) constatarea leziunilor traumatice, a infirmităților și a stărilor de boală consecutive acestora;

c) constatarea stării obstetricale, cum ar fi sarcina, viduitatea, avortul, nașterea, lehuzia;

d) evaluarea stării de sănătate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie;

e) constatarea capacității psihice.

Art. 27. — (1) Comisia de expertiză se constituie în mod obligatoriu în cazurile în care legea prevede expres acest lucru, precum și când are ca obiect:

a) evaluarea capacității psihice a unei persoane, în scopul stabilirii elementelor necesare pentru aprecierea responsabilității penale sau a responsabilității civile;

b) amânarea sau întreruperea executării pedepsei privative de libertate, din motive medicale;

c) constatarea stărilor morbide care sunt urmarea unor fapte medicale ilicite, a unor deficiențe sau a nerespectării normelor tehnice medicale;

d) investigarea filiației;

e) evaluarea capacității de muncă;

f) stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie, precum conducerea de autovehicule, de aparate de zbor, de portarmă în cadrul noilor expertize;

g) efectuarea unei noi expertize medico-legale.

(2) În cazul efectuării unei noi expertize medico-legale comisia este formată din 3 membri, dintre care cel puțin 2 au un grad profesional egal sau superior medicului legist care a efectuat prima expertiză, iar la grade profesionale egale se va ține seama de gradul didactic universitar.

(3) Pot face parte din comisia de expertiză, la solicitarea acesteia, medici și alți specialiști din diferite domenii biomedicale.

Art. 28. — (1) Expertiza medico-legală psihiatrică se face numai prin examinarea nemijlocită a persoanei, în cadrul unei comisii alcătuite dintr-un medic legist, care este președintele comisiei, și 2 medici psihiatri. Aceste comisii nu se pot organiza la nivelul cabinetelor medico-legale.

(2) Expertizele medico-legale psihiatrice se efectuează la sediul instituțiilor medico-legale, cu următoarele excepții, dacă se efectuează prima expertiză:

a) în cazul bolnavilor psihici cronici, când transportul și examinarea acestora nu se pot face în siguranță deplină, comisia de expertiză medico-legală psihiatrică efectuează examinarea în cadrul spitalelor de psihiatrie sau în cadrul secțiilor de psihiatrie ale spitalelor penitenciare;

b) în cazul persoanelor aflate în arest preventiv comisia de expertiză medico-legală psihiatrică poate efectua examinarea și în cadrul secțiilor de psihiatrie ale spitalelor

penitenciare, putând coopta în comisia de expertiză pe medicul șef de secție, dacă este medic primar;

c) în cazul bolnavilor netransportabili, cu suferințe evolutiv letale sau aflați în stare gravă în condiții de spitalizare comisia se poate deplasa la patul bolnavului pentru efectuarea expertizei numai în situația în care această lucrare este necesară în vederea încheierii unui act de dispoziție. Asigurarea transportului de la și la sediul instituției medico-legale se face de către familia sau aparținătorii persoanei respective.

(3) Membrii comisiei sunt desemnați după cum urmează:

a) la nivelul institutelor de medicină legală directorul institutului desemnează, prin dispoziție scrisă, un medic legist primar și 2 medici psihiatri specialiști sau primari ce pot fi cooptați și din cadrul spitalelor clinice de psihiatrie, prin propunere nominală și de comun acord cu conducerile unităților sanitare respective, sau al unor unități medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sănătății, și cu avizul Consiliului superior de medicină legală;

b) la nivelul serviciilor de medicină legală județene medicul șef desemnează, prin dispoziție scrisă, un medic legist primar și 2 medici psihiatri din cadrul secției de psihiatrie a spitalului județean respectiv sau al unor unități medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sănătății, cu aprobarea nominală a direcției de sănătate publică județene, cel puțin unul dintre cei 2 psihiatri trebuind să fie medic primar psihiatru.

(4) Expertiza medico-legală psihiatrică se efectuează numai pentru o anumită faptă sau circumstanță, având ca obiective principale stabilirea capacității psihice la momentul comiterii unei fapte prevăzute de legea penală sau al exercitării unui drept, a capacității psihice la momentul examinării și aprecieri asupra pericolozității sociale și necesității instituirii măsurilor de siguranță cu caracter medical.

Art. 29. — În vederea efectuării expertizei psihiatrice se pun la dispoziție comisiei toate documentele din dosar, necesare pentru efectuarea expertizei. În cazul în care expertiza privește persoane minore, dosarul va conține și ancheta socială, precum și datele privind performanța școlară.

Art. 30. — (1) Expertiza medico-legală pentru amânarea sau întreruperea executării pedepsei privative de libertate pe motive medicale se efectuează numai prin examinarea nemijlocită a persoanei de către o comisie.

(2) Comisiile de expertiză sunt alcătuite din:

a) un medic legist, care este președintele comisiei;

b) unul sau mai mulți medici având cel puțin gradul de medic specialist, în funcție de boala de care suferă cel examinat, acest medic urmând să stabilească diagnosticul și indicațiile terapeutice;

c) un medic, reprezentant al rețelei sanitare a direcției penitenciarelor, care, cunoscând posibilitățile de tratament din cadrul rețelei din care face parte, stabilește împreună cu medicul legist unde se poate aplica tratamentul pentru afecțiunea respectivă: în rețeaua sanitară a direcției penitenciarelor sau în rețeaua sanitară a Ministerului Sănătății.

(3) După efectuarea unei noi expertize la Institutul de Medicină Legală „Prof. Dr. Mina Minovici“ București, pentru amânarea sau întreruperea executării pedepsei privative de libertate pe motive medicale, nu se mai poate solicita sau efectua o nouă expertiză la altă unitate medico-legală inferioară ierarhic.

Art. 31. — (1) Expertiza medico-legală a filiației, în vederea cercetării paternității, se efectuează la cererea instanțelor judecătorești sau la cererea persoanelor interesate, în cadrul institutelor de medicină legală, conform competenței teritoriale și normelor metodologice stabilite de Consiliul superior de medicină legală, de către o comisie alcătuită dintr-un medic legist, care este președintele comisiei, și 2 medici sau biologi specialiști în serologie medico-legală.

(2) Expertiza filiației parcurge mai multe etape succesive, și anume: serologică, HLA, ADN.

(3) Pe parcursul cercetării paternității se pot efectua, succesiv sau concomitent cu etapele prevăzute la alin. (2), expertize privind perioada de concepție, evaluarea capacității de procreare, precum și, după ce copilul a împlinit vârsta de 3 ani, expertiza antropologică.

Art. 32. — Expertiza medico-legală a capacității de muncă se face de către o comisie care este formată dintr-un medic legist, care este președintele comisiei, un medic specialist, în funcție de afecțiunile cercetate, și un medic specialist în expertiza medicală a capacității de muncă.

Art. 33. — (1) În vederea efectuării expertizei medico-legale pentru a stabili intoxicația etilică, recoltarea sângelui necesar pentru determinarea alcoolemiei se face în cadrul instituțiilor de medicină legală sau, dacă acest lucru nu este posibil, în alte unități sanitare de la toate persoanele aduse de organele competente, cu respectarea normelor metodologice privind recoltarea probelor de sânge în vederea stabilirii intoxicației etilice.

(2) Calculul retroactiv al alcoolemiei oferă valori teoretice aproximative.

(3) Calculul retroactiv al alcoolemiei se efectuează numai în institutele de medicină legală de către o comisie

formată dintr-un medic legist primar și un farmacist sau toxicolog primar, care lucrează în cadrul laboratorului de toxicologie medico-legală al institutului respectiv, ambii având statutul de expert.

(4) Expertiza de recalculare a alcoolemiei se efectuează numai în cazurile în care s-au recoltat două probe de sânge la un interval de o oră între ele, precum și, în mod excepțional, în cazul persoanelor aflate în stare clinică gravă: comă, șoc traumatic și/sau hemoragic, intervenții chirurgicale de urgență, dovedite prin documente medicale și de la care nu s-a putut preleva a doua probă de sânge. Calculul retroactiv al alcoolemiei nu poate fi efectuat numai pe baza declarațiilor existente la dosar.

(5) O expertiză privind calculul retroactiv al alcoolemiei se efectuează pentru o singură variantă de consum.

(6) În același caz, pentru variante diferite de consum, expertiza se efectuează numai la solicitarea organelor de urmărire penală sau a instanțelor de judecată după cum urmează: de cel mult două ori, la solicitarea organelor de poliție; a treia oară, numai la solicitarea parchetului; ori de câte ori solicită instanța de judecată.

SECȚIUNEA 5

Constatarea și expertiza medico-legală pe cadavre

Art. 34. — (1) Constatarea și expertiza medico-legală pe cadavru implică:

- a) examinări la locul unde s-a găsit cadavrul sau în alte locuri, pentru constatarea indiciilor privind cauza morții și circumstanțele ei;
- b) examinarea exterioară a cadavrului și autopsia, inclusiv exhumarea, după caz;
- c) examinări complementare de laborator, cum ar fi cele histopatologice, bacteriologice, toxicologice, hematologice, serologice, biocriminalistice.

(2) Autopsia medico-legală a cadavrului se efectuează la solicitarea organelor judiciare, numai de către medicul legist, fiind obligatorie în următoarele cazuri:

1. moarte violentă, chiar și atunci când există o anumită perioadă între evenimentele cauzale și deces;
2. cauza morții nu este cunoscută;
3. cauza morții este suspectă. Un deces este considerat *moarte suspectă* în următoarele situații:
 - a) moarte subită;
 - b) decesul unei persoane a cărei sănătate, prin natura serviciului, este verificată periodic din punct de vedere medical;
 - c) deces care survine în timpul unei misiuni de serviciu, în incinta unei întreprinderi sau instituții;

d) deces care survine în custodie, precum moartea persoanelor aflate în detenție sau private de libertate, decese în spitalele psihiatrice, decese în spitale penitenciare, în închisoare sau în arestul poliției, moartea asociată cu activitățile poliției sau ale armatei în cazul în care decesul survine în cursul manifestațiilor publice sau orice deces care ridică suspiciunea nerespectării drepturilor omului, cum este suspiciunea de tortură sau oricare altă formă de tratament violent sau inuman;

- e) multiple decese repetate în serie sau concomitent;
- f) cadavre neidentificate sau scheletizate;
- g) decese survenite în locuri publice sau izolate;
- h) moartea este pusă în legătură cu o deficiență în acordarea asistenței medicale sau în aplicarea măsurilor de profilaxie ori de protecție a muncii;
- i) decesul pacientului a survenit în timpul sau la scurt timp după o intervenție diagnostică sau terapeutică medico-chirurgicală.

(3) Autopsia cadavrului, respectiv a părților de cadavru sau a pieselor scheletice, se efectuează numai în cazul în care organele judiciare pun la dispoziție medicului legist:

- a) ordonanța procurorului sau încheierea instanței de efectuare a autopsiei, care conține obiectivele acesteia;
- b) procesul-verbal de cercetare la fața locului;
- c) copia de pe foaia de observație clinică completă, în cazul persoanelor decedate în cursul spitalizării.

Art. 35. — (1) Autopsia cadavrului se efectuează numai de către un medic legist, la morga serviciului de medicină legală sau a spitalului în a cărui rază teritorială s-a produs moartea sau a fost găsit cadavrul.

(2) În mod excepțional, dacă nu există o astfel de morgă și nici posibilitatea transportării cadavrului la morga cea mai apropiată, cu acordul medicului legist, autopsia se poate efectua acolo unde se află cadavrul sau într-un loc anume ales pentru aceasta.

Art. 36. — (1) Transportul cadavrelor care urmează să fie autopsiate se asigură, de la locul faptei până la morgă, cu vehicule special amenajate, aflate în dotarea unităților medico-legale, sau cu alte mijloace speciale.

(2) Organele de urmărire penală întocmesc dosarul de identificare a cadavrului, în care se include și rezultatul autopsiei, după cum urmează:

- a) în toate cazurile se asigură identificarea cadavrului prin aplicarea unei brățări de identificare la mâna dreaptă, pe care să figureze data, datele de identificare și persoana sau autoritatea care a consemnat datele;
- b) aplicarea brățării de identificare este asigurată de unitățile sanitare, de lucrătorii de poliție sau de medicii legiști, după caz;

c) brățara de identificare nu poate fi înlăturată nici cu ocazia înhumării; în cazul în care se impune corectarea datelor de identitate, aceasta se face prin aplicarea unei alte brățări, fără îndepărtarea brățării, respectiv a brățărilor, deja aplicate;

d) transportarea cadavrelor fără brățară de identificare nu este permisă.

(3) Cadavrele se transportă în huse de plastic închise, indiferent de distanță, astfel:

a) în cazul cadavrelor în stare avansată de putrefacție se folosesc huse de transport impermeabile;

b) în cazul deceselor determinate de boli infecto-contagioase, a căror declarare este obligatorie, se folosesc huse de transport impermeabile și închise ermetic.

Art. 37. — (1) Exhumarea cadavrelor în vederea expertizelor medico-legale se face numai la solicitarea scrisă a organelor judiciare.

(2) Examinarea cadavrului deja autopsiat se face de către o comisie de experți care au un grad profesional mai mare decât cel al expertului care a efectuat prima expertiză.

(3) Examinarea cadavrului exhumat și autopsia se face la locul unde se află cadavrul, fie la o prosectură din apropiere.

Art. 38. — (1) Medicul legist este asistat la efectuarea autopsiei de personal sanitar mediu sau auxiliar. Autopsia trebuie să fie completă, fără a se omite vreun segment, țesut sau organ.

(2) Nu se pot formula concluzii medico-legale privind cauza și împrejurările morții numai pe baza unor examene externe sau interne parțiale.

(3) Pentru atestarea leziunilor traumatiche externe, respectiv interne, se pot efectua fotografii.

(4) Medicul legist nu poate elibera certificat de deces fără efectuarea autopsiei medico-legale, cu excepția cazurilor în care decesul a intervenit ca urmare a catastrofelor.

Art. 39. — Materialele biologice, cum ar fi: organe, sânge, umori, conținut gastro-intestinal, secreții, precum și corpurile delictale care au astfel de urme biologice se transportă la institutele de medicină legală împreună cu documentația corespunzătoare.

Art. 40. — (1) Cadavrele autopsiate se îmbălsămează la instituțiile de medicină legală și la prosecturile spitalelor, potrivit instrucțiunilor Ministerului Sănătății, după eliberarea certificatului constatator de deces, de către persoanele competente.

(2) Îmbălsămările și alte servicii funerare pot fi realizate și de către persoanele fizice sau juridice, în condițiile legii, cu avizul institutelor de medicină legală.

Art. 41. — Înhumarea persoanelor fără reprezentanți legali sau fără identitate se face prin grija primărilor, cu informarea prealabilă a organelor de poliție.

Art. 42. — Autopsiile, respectiv măsurile privind acestea, se realizează cu respectarea eticii medicale și a demnității persoanei decedate.

Art. 43. — Regulamentul privind efectuarea autopsiilor medico-legale se elaborează de către Consiliul superior de medicină legală cu respectarea Recomandării nr. R (99)–3/2.02.1999 a Comitetului de miniștri al Consiliului Europei privind armonizarea regulilor autopsiei medico-legale pentru statele membre și se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.

Art. 44. — (1) Conducerea unităților sanitare are obligația de a sesiza în primele 24 de ore organele de urmărire penală cu privire la decesele care au survenit în unitatea sanitară, în condițiile prevăzute de prezentul ordin. În aceste cazuri nu se eliberează certificat medical constatator al decesului.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1) cadavrul se va pune la dispoziție instituțiilor medico-legale, în vederea efectuării autopsiei, în cel mult 24 de ore de la sesizarea organelor de urmărire penală.

Art. 45. — (1) Decesul unei persoane sau al unui născut, indiferent de cauza morții, poate fi constatat numai de către un medic care are dreptul de liberă practică.

(2) Certificatul de deces se eliberează numai după apariția semnelor de moarte reală și numai după trecerea a 24 de ore de la deces.

(3) Eliberarea certificatului de deces nu se poate face fără examinarea externă a cadavrului de către medic. În cazul constatării, cu această ocazie, a unor situații prevăzute la art. 34 alin. (2) medicul are obligația să refuze eliberarea certificatului de deces și să solicite organelor judiciare o autopsie pentru elucidarea cauzei morții.

Art. 46. — În cazul în care medicul anatomopatolog al unei instituții sanitare efectuează o autopsie și constată cu această ocazie existența unor situații prevăzute la art. 34 alin. (2), oprește lucrarea începută și anunță organul judiciar competent.

Art. 47. — În cazurile prevăzute la art. 44 alin. (1), la art. 45 alin. (3) și la art. 46 certificatul medical constatator al decesului va fi eliberat numai de un medic legist, după efectuarea autopsiei medico-legale.

Art. 48. — În vederea efectuării examinării medico-legale, precum și a autopsiei, cadavrul se pune la dispoziție expertului pentru un termen ce nu poate depăși 72 de ore.

SECȚIUNEA 6

Noua expertiză medico-legală

Art. 49. — (1) O nouă expertiză medico-legală se efectuează de către o comisie de experți, indiferent dacă prima expertiză a fost efectuată de un singur medic legist sau de mai mulți medici legiști ori de o comisie. Raportul noii expertize se elaborează pe baza constatărilor directe ale comisiei și pe baza materialului necesar din dosarul cauzei.

(2) Comisia de expertiză medico-legală se instituie și se compune din cel puțin 2 experți cu un grad profesional egal sau superior expertului sau experților care au efectuat expertiza anterioară, iar la grade profesionale egale se vor utiliza grade didactice superioare. Gradele profesionale, în

ordine crescătoare, sunt: medic specialist, medic primar, doctor în medicină. Gradele didactice, în ordine crescătoare, sunt: preparator universitar, asistent universitar, șef de lucrări, conferențiar universitar, profesor universitar.

(3) Noua expertiză medico-legală constă în reluarea sau/și refacerea investigațiilor medico-legale în cazul în care se constată deficiențe, omisiuni sau/și aspecte contradictorii la expertizele precedente. Concluziile unei noi expertize se redactează pe baza constatărilor sau expertizelor medico-legale anterioare, a probelor din dosarul cauzei, a aspectelor specifice speței, a probelor noi, incluse în dosarul cauzei, precum și a obiecțiilor formulate de organele judiciare.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro